

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination**March/April- 2019 (Old Course)****SANSKRIT : P4 PANCHTANTRA-MITRABHED(ELECTIVE-2)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) કશ્ચિદ્ર ગોમાયુર્નામ શૂગાલઃ ક્ષુલ્લજામકણ્ઠઃ ઇતસ્તતઃ પરિભ્રમન્ વને સૈન્યદ્રયસંગ્રામભૂમિમપશ્યત્। તસ્યા ચ દુન્દુભેઃ પતિતસ્ય વાયુવશાદ્વલ્લીશાખાગ્રૈર્હન્યમાનસ્ય શબ્દમશૃણાત। અથ ડશ્રુમિતહાદપશ્ચિતયામાસ 'અહો' વિનષ્ટોઽસ્મિ। તદ્યાવન્નાસ્ય પ્રોચ્ચરિતશબ્દસ્ય દૃષ્ટિગોચરે ગચ્છામિ, તાવદન્યતો વ્રજામિ। અથવા નૈતર્થુજ્યતે સહસૈવ।
ભયે વા યદિ વા હર્ષે સમ્પ્રાપ્તે યૌ વિમર્શચેત।
કૃત્યં ન કુરુતે વેગાન્ન સ સન્તાપમાપ્નુયાત્॥
- (૨) અસ્તિ કસ્મિંશ્ચિત્રદેશે મહાન્નપગ્રોદપાઙ્કઃ। તત્ર વાયસદમ્યતો પ્રતિવસતઃ સ્મઃ। અથ તયોઃ પ્રસવકાલે વૃક્ષવિવરાન્નિષ્કમ્ય કૃષ્ણસયૈઃ સદૈવ તદપત્યાનિ ભક્ષયતિ। તતસ્તૌ નિવેદાદન્યવૃક્ષમૂલનિવાસિન્ પ્રિયસુહૃદં શૃગાલં ગત્વોચતુઃ - 'ભદ્ર', કિમેવંવિધે સજ્ઞાત આવયોઃ કર્તવ્યં ભવતિ। એવં તીવદ્ર દુષ્ટાત્મા કૃષ્ણસયૌ વૃક્ષવિવરાન્નિર્ગત્યાવયોર્બાલકાન્ ભક્ષયતિ। તત્કથ્યતાં તદ્રક્ષાર્થં કશ્ચિદ્રુપાપઃ।
- (૩) કસ્મિંશ્ચિદ્વનપ્રદેશે ચણ્ડખો નામ શૃગાત્મઃ પ્રતિવસિત્સ્મ। સ કડાચિત્કુધાવિષ્ટોજિય્ય લૌલ્યાન્નગરાન્તરે પ્રવિષ્ટઃ। અથ તં નગરવાસિનઃ સારમેયા અવલોક્ય સર્વતઃ શબ્દાયમાના પરિધાવ્યા તીક્ષ્ણદંટૂગ્રૈર્મક્ષિતુમારબ્ધાઃ। સોઽપિ તૈર્ભક્ષ્યમાઢઃ પ્રાણભયાત્પ્રત્યાસન્નરજકગૃહં પ્રવિષ્ટઃ। તત્ર ચ નીલીરસપરિપૂર્જમહાભાણ્ડં સજ્જીકૃતમાસીત્। તત્ર સારમેયૈરાત્કાન્તો ભાણ્ડમધ્યે પતિતઃ। અથ પાવન્નિષ્કા ન્તસ્તાવત્રીલીવર્ણઃ સજ્ઞાતઃ।
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભે સહિત સમજાવો. (૦૬)
- (૧) ન કલ્પસ્ય કૃતે ભૂરિ નાશયેન્મતિમાન્નરઃ।
- (૨) સ્તુલ્યે બલે તુ બલવાન્ પરિકોપમેતિ।
- (૩) સેવાધર્મઃ પરમગહંનો યોગિનામપ્યગમ્યઃ।
- (૪) ભૂમિમિત્રં હિરણ્યં ચ વિગ્રહસ્ય કલત્રયમ્
- પ્રશ્ન-૨ ભારતીય કથાસાહિત્યમાં પંડિત વિષ્ણુશર્માના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ સાહિત્યકૃતિ તરીકે "મિત્રભેદ" નું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૩ પંચતંત્રકારની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ પંચતંત્રનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૪ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) ચણ્ડખશૃગાલકથા।
- (૨) દુન્તિલ ગોરમ્મયોઃ કથા।
- (૩) પંચતંત્રનું શીર્ષક
- (૪) સિંહ અને સસલાની કથાનો બોધ.
